

حقیقت قربانی محافظه کاری شد

محافظه کاری مدیران سینمایی در دوازدهمین دوره جشنواره فیلم سینماحقیقت به نقطه اوج خود رسید

دوازدهمین دوره از جشنواره مستند «سینما حقیقت» بدون شک غیرسیاسی ترین دوره آن است. این البته به آن معنا نیست که سینمای مستند ایران در سال گذشته غیرسیاسی بوده بلکه برعکس، یکی از سیاسی ترین و جنجالی ترین سال های سینمای مستند ایران را پشت سر گذاشته ایم. اما هیات انتخاب فیلم های جشنواره سینما حقیقت، به پیروی از سیاست های کلی سازمان سینمایی، طوری آثار را انتخاب کرده اند که نتیجه نهایی چنین باشد. مستندهایی مثل «راه طی شده» که به بررسی روند تولد سازمان مجاهدین خلق و ارتباط فکری این گروه با مهندس بازرگان می پرداخت و مستند «شورش علیه سازندگی» که شورش های مردم بعضی از مناطق ایران در دهه ۷۰ را اعتراض به سیاست های نئولیبرالیستی مرحوم هاشمی رفسنجانی را آوازی کرده بود، از جشنواره کنار گذاشته شدند و علی ملاقلی پور و مصطفی شوقی با اینکه نمایش آثار آنها در خارج از فضای جشنواره، همچنان امکان خلق موقعیت های پرشوری را دارد، نتوانستند در این رویداد حاضر شوند. البته در

طیف سیاسی مقابل هم مستند «مثل یک زن»، با موضوع زندگی فائزه هاشمی هم نتوانست در این جشنواره حاضر شود، با این تفاوت که فیلم مژگان اینانو توسط هیات انتخاب و سیاستگذاران خود جشنواره پذیرفته شد و نهایتاً وقتی بحث درباره تبعات احتمالی اکران آن در جشنواره با توجه به حذف فیلم های جناح سیاسی رقیب، به جلسه هیات دولت کشید، صلاح دیده شد که این فیلم در جشنواره نباشد. امسال حتی بخش شهید آوینی هم رونق و شسور سال های قبل را ندارد. با نگاهی به آثار شرکت کرده در این بخش به نظر می رسد که نه کلیت آثار بخش شهید آوینی، بلکه فهرست مستندهای بخش بین الملل جشنواره فیلم مقاومت در مقابل بیننده

هستند. اکثر کارهای این بخش به موضوعات یمن، روهنیگان، سوریه و... تعلق دارد. این موضوعات هم اهمیت خودشان را دارند اما پررنگ شدن آنها در کنار سکوتی که راجع به موضوعات ملتهب در سیاست خارجی و داخلی ایران دیده می شود، به چیزی جز محافظه کاری دلالت ندارد. تب مستندهای سیاسی-تاریخی که چند سالگی است در ایران بالا گرفته، به هیچ وجه به جشنواره سینما حقیقت امسال سرایت نکرده است و حتی در پاسخ به شبهات مستندسازان جریان لیبرال که در سال گذشته تلاش و جهدیگیرانه ای در جهت قداست زدایی از دفاع مقدس داشتند، وامانده است. از طرفی تاثیر سبکه «بی بی سی فارسی» که اخیراً

آثاری که به این موضوع با نگاهی مثبت می پرداختند کاملاً چشمگیر بود و حتی پرتزه طنزی مثل «دیپلماسی شکست ناپذیر آقای نادری» یا تراژدی خانوادگی «خوان بی خان» هم به رغم بی ربط بودن موضوع شان به مذاکرات هسته ای، درباره برجام حرف می زدند. سینمای مستند باید بازتاب دهنده واقعیت های اجتماعی کشور باشد و اگر جامعه ای در یک دوره نسبت به موضوعی مثل برجام دید مثبت دارد و در سینمای مستند هم این نوع نگاه بازتاب داده می شود، چنین موضوعی طبیعی است و باید با وجود آن کنار آمد. اما از آن طرف اگر در دوره ای دیگر مثل امسال، فضای جامعه نسبت به سیاست های اقتصادی و سیاسی و اجتماعی لیبرال موضع منفی داشته باشد، برگزارکنندگان جشنواره حتی اگر خودشان به این نخله فکری تعلق داشته باشند، باید شهامت به خرج دهند و بگذرانند که چنین آثاری نمایش داده شود. جشنواره حقیقت امسال نمودی از شهامت نداشتن مدیران فرهنگی دولت در یک رقابت فکری، سیاسی و فرهنگی عادلانه با تفرکات منتقدان شان است.

می توان از کنار هم قرار دادن تعدادی از مستندهایی که در جشنواره سینما حقیقت امسال نمایش داده می شود، تا حدودی به فضای کلی جشنواره دست پیدا کرد

آبی به رنگ آسمان

این فیلم که در ابتدا «۴ فینال آسیا» نام داشت، یک فیلم مستند سینمایی است که به تاریخ باشگاه فوتبال استقلال تهران از زمان تاسیس تا به حال می پردازد. تولید و ساخت این اثر از پاییز ۱۳۹۵ آغاز شد و پس از دو سال نسخه سینمایی آن با راهیابی فیلم به بخش مسابقه ملی دوازدهمین دوره جشنواره مستند سینما حقیقت به پایان رسید. همایون ارشادی، مهناز افشار، سیامک انصاری، فرهاد اصلانی، حمیدرضا آذرنگ، بابک حمیدیان و رضا بزدانی راویان این فیلم هستند و نویسندگی آن را خاشایار اوند به عهده دارد. رضا بزدانی تیتراژ پایانی این اثر را خوانده و ضبط موزیک ویدیو پرخرج آن در ورزشگاه آزادی تهران انجام شده است.

دوازدهمین جشنواره مستند «سینما حقیقت» آغاز شد

پدر طالقانی

این فیلم یک اثر مستند داستانی است که فیلمنامه آن براساس شخصیت آقای طالقانی نوشته شده و مقاطعی از مسائل مربوط به زندگی ایشان را بازسازی کرده است. روند تولید این مستند پنج سال پیش با شروع تحقیقات و جمع آوری حدود چهار هزار سند، که برخی از آنها تاکنون دیده نشده است، آغاز شد. برای ساخت این مستند با حدود ۷۰ نفر از کسانی که از نزدیک آیت الله طالقانی را می شناختند و با افرادی از جناح های مختلف مصاحبه هایی انجام شده است. این مستند تولید مشترک سازمان رسانه ای اوج و شبکه افق سیماست.

آن زمستان

این فیلم یکی از جنجالی ترین موضوعات را در بین آثار امسال جشنواره مستند «سینما حقیقت» دارد. «آن زمستان» روایتگر یک فصل از زندگی آیت الله مصباح بزدی، مصداق با انتخابات سال ۹۴ است. در زمستان ۹۴ انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری به طور همزمان برگزار شد و آیت الله مصباح بزدی حد نصاب رای توسط رای دهندگان تهرانی را برای حضور در مجلس خبرگان به دست نیارود. سازندگان این مستند گفته اند مراحل ساخت آن چهار سال به طول انجامیده، در حالی که با فرارسیدن اسفندماه امسال، تازه سه سال از مقطعی که این مستند روایتگر آن است، می گذرد!

سپین

فیلم مستندی درباره مهین، اولین قاتل سریالی زن در ایران است. در اردیبهشت ماه سال ۸۸ دستگیری این قاتل سریالی در قزوین خبرساز شد. او پنج زن را قربانی سرقت طلاهایش کرده بود. مهین فرزند سوم یک خانواده متوسط بود. او در ۱۴ سالگی به مردی جوان علاقه مند شد و تصمیم گرفت با او ازدواج کند. جبه بزرگ این زن و ورزشکار بودنش بعدها در انجام قتل ها و جابه جایی اجساد به کمک آمد. مهین زنان سالخورده را با آیپوه مسوم می کرد و بعد از خفه کردن آنها، طلاهایشان را سرقت می کرد. اولین قاتل سریالی زن ایران ۲۹ آذرماه ۸۹ در حالی که التماس می کرد او را ببخشند، قصاص شد.

شهرسور

علی شاه محمدی در ابتدا مستندی با نام «غلامرضای علی» با موضوع فیلم ناتمام علی حاتمی درباره تخریب ساخت و این مستند بهانه ای شد برای ساخت «شهرسور» که به گفته خود او ۶ سال پژوهش و تلاش را در عقبه اش دارد. تهیه کننده این فیلم هارون یثیایی است که از هم دوره های غلامرضا تخریبی در فعالیت های سیاسی به حساب می آید. یشیایی با همکاری بیژن جزینی مراسم یادبودی برای تخریبی برگزار کردند که استقبال بسیاری به عمل آمد و مایه در سراسر برای خود آنها و رعب و هراس برای ساواک شد. امسال قرار است بهرام توکلی یک فیلم داستانی درباره زندگی و شخصیت تخریبی بسازد.

واکنش ناطق نوری به مستند «راه طی شده»

حجت الاسلام علی اکبر ناطق نوری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، پس از تماشای مستند «راه طی شده» به کارگردانی علی ملاقلی پور، ضمن تشکر و ابراز خرسندی از تیم تحقیق و تهیه این مستند نکاتی را درباره آن مطرح کرد.

ناطق نوری با اشاره به اینکه در ساخت این مستند افراط یا تفریطی مشاهده نشده و موضع گیری جناحی ای نیز به چشم نمی خورد، گفت: «در این مستند ضمن پرهیز از مبالغه یا جفانسیبت به نهضت آزادی به خوبی موضوع و رویکردهای آن تبیین شده است هرچند بیان حقایق به طور طبیعی، مخالفان یا موافقان نیز خواهد داشت.»

وی درباره شخصیت مهندس مهدی بازرگان که سوژه مستند «راه طی شده» است، توضیح داد: «بنده شخص مرحوم آقای بازرگان را متدین، مسلمان، صادق و متعهد می دانم اما به رغم داشتن ارتباط با ایشان، از ابتدا بعضی تفرکات و مواضع شان را قبول نداشته و نوع نگاه شان، موجب شده بود با ایشان زاویه فکری داشته باشم.»

مستند «راه طی شده» روایتی پیرامون زندگی سیاسی، شخصیتی پیچیده، همچون مهندس «مهدی بازرگان» است که به بررسی افکار و آرای او در قبل و بعد از انقلاب اسلامی می پردازد. در این مستند گفت و گویا نزدیکان و اعضای اسبق نهضت آزادی و شخصیت های مطرح آن زمان به نمایش درآمده است.

فوق لیسانسه ها» اواخر امسال کلید می خورد

سریال «لیسانسه ها» به کارگردانی سروش صحت و تهیه کنندگی رضا جودی در دو فصل به تولید رسید و از شبکه سه سیما پخش شد و فصل سوم آن با نام «فوق لیسانسه ها» برای تولید در این شبکه تصویب شد. امیر کاظمی بازیگر سریال «لیسانسه ها» درباره تولید فصل جدید این سریال با نام «فوق لیسانسه ها» که قرار است به کارگردانی سروش صحت کلید بخورد به «مهر» گفت: «سریال «فوق لیسانسه ها» قطعاً امسال وارد تولید می شود و احتمال دارد بعد از به پایان رساندن فیلم سینمایی که سروش صحت درگیر ساخت آن است در اسفندماه وارد تولید این سریال شوم، وی ادامه داد: «ما پیش از این هم جستاری برای شروع کار داشته ایم و حتی دو قسمت از کار نوشته شده بود و تمریناتی نیز انجام شد اما قرار شد این دو قسمت هم دوباره بازنویسی شود و با ساخت پروژه سینمایی سروش صحت باقی کارها نیمه اسفندماه به بعد کار کلید خواهد خورد.» کاظمی با اشاره به تغییرات داستانی سریال اظهار کرد: «سریال «فوق لیسانسه ها» با یک فاصله زمانی نسبت به «لیسانسه ها» تولید می شود که این فاصله زمانی دو ساله در قصه هم وجود دارد بنابراین صحبت هایی که فعلاً داریم بر این مناسبت است که قصه و شخصیت ها تغییرات عمده ای داشته باشند.» در این سریال که از موقعیت هایی کمدی برخوردار است بازیگرانی از جمله هوتن شکیبایی، امیرحسین رستمی، کاظم سیاحی، بیژن بنفشه خواه، امیر کاظمی، متین ستوده، رویا میرعلمی و بهنام تشکر به ایفای نقش می پردازند.

جایزه برای مجید مجیدی در جشنواره «کرالا»

مجید مجیدی کارگردان، تهیه کننده و فیلمنامه نویس مشهور ایرانی جایزه یک عمر دستاورد جشنواره فیلم «کرالا» دریافت کرد. مجیدی که رئیس هیات داوران بخش بین الملل بیست و سومین دوره جشنواره فیلم «کرالا» است، روز جمعه ۷ دسامبر (۱۶ آذر) جایزه یک عمر دستاورد جشنواره را دریافت کرد. مجیدی در طول ۲۵ سال فعالیتش در عرصه فیلمسازی با فیلم هایی مانند «بچه های آسمان» (۱۹۹۷)، «رنگ خدا» (۱۹۹۹) و «آواز گنجشک ها» (۲۰۰۸) تحسین های بین المللی را برانگیخته است. چندی پیش مجید مجیدی در گفت و گویی با اشاره به پروژه سینمایی که قرار است در هندوستان بسازد، گفته بود: «معدن زغال سنگ نام پروژه بعدی من است که به فکر ساخت آن در هندوستان هستم.»

«معدن زغال سنگ» را پس از ساخت فیلم فعلی ام در ایران، خواهیم ساخت.» مجیدی در مورد عوامل و تیم اجرایی پروژه ای که در هند خواهد ساخت، گفت: «من می خواهم با همان تیم سازنده آن سوی ابرها، کار کنم که شامل «آیل مهتا» فیلمبردار و «ای آر رحمان» آهنگساز و ماتیعی عوامل هم هستند.» مجیدی در بخش دیگری از این مصاحبه به این اشاره کرد که برای نمایش فیلم «محمد رسول الله (ص)» در کشور هندوستان دو سال درگیر فرآیند مجوز بوده است. کارگردان «محمد رسول الله (ص)» همچنین گفت: «امیدوارم که فیلم سینمایی «محمد رسول الله (ص)» نهایتاً در عرض دو ماه در هند منتشر شود و همچنان منتظر واکنش ها هستیم. ساخت این فیلم هفت سال طول کشید. از این رو می توانیم تصور کنید که چه فشاری را برای خلق این فیلم به جان کشیده ام.»

مردم سوریه «بازمانده» را دوست دارند

سلمی المصری بازیگر نقش «خاله صفیه» در فیلم سینمایی «بازمانده» که در ایام جشنواره مقاومت، به ایران آمده بود و از این بازیگر در همین جشنواره تقدیر هم شد، در ادامه این بحث به بیان خاطراتی از زمان ساخت این فیلم سینمایی در سوریه پرداخت و به «ایسا» گفت: «ساخت این اثر در سوریه و شهر دمشق صورت گرفت. برای تصویربرداری برخی از صحنه های این فیلم خیابان «لاذقیه» دمشق را بستند یا برای تصویربرداری سکانس های قطار، کل ایستگاه قطار بسته شد تا بتوانیم فیلمبرداری ها را انجام دهیم. به طور کلی آقای سیف الله داد بسیار سختگیر بود و کارش را خیلی جدی انجام می داد.» این بازیگر درباره نحوه پذیرشش برای نقش آفرینی در این نقش گفت: «پیشنهاد بازی در فیلم «بازمانده» از طرف سیف الله داد مطرح شد. درواقع من در زمان خواندن سناریو با سیف الله داد درباره شخصیت صفیه صحبت کردم. من این شخصیت را دوست داشتم اما از نظر سنی از من بزرگتر بود با این حال آقای داد پذیرفت که من این نقش را بازی کنم با این شرط که حتی در خارج از فضای فیلم هم با همان شخصیت صفیه با او صحبت کنم و قالب شخصیت را در خودم حفظ کنم و این یکی از ویژگی های جالب کار کردن با سیف الله داد بود.» المصری درباره اکران فیلم سینمایی «بازمانده» در سوریه توضیح داد: «مردم سوریه ارتباط خوبی با این فیلم برقرار کردند و آن را بسیار دوست داشتند و در سال هایی که این فیلم نمایش داده می شد مردم حتی روی پله های سالن ها هم می نشستند.»